

„A szerző
csodálatosan
eleveníti meg
a történelmet.”

– The Times

AZ OROSZLÁNOS CÍMER

ELIZABETH
CHADWICK

fine
selection

ELIZABETH
CHADWICK

AZ
OROSZLÁNOS
CÍMER

Első kiadás

Könyvmolyképző Kiadó, Szeged, 2016

Köszönetnyilvánítás

Itt szeretnék köszönetet mondani mindazoknak, akik segítségemre voltak, miközben *Az oroszlános címert* írtam. Először is köszönet barátomnak, Alison Kingnek, aki érdekes kis részleteket gyűjtött William Marshal és felesége, Isabelle, valamint embereik életéről; a segítsége és kutatásai nélkül nem született volna meg a regény. Ha valamit nem jól adok tovább ezekből a részletekből, az már az én hibám. Hálás vagyok Gillian Polack professzornak, hogy megosztotta velem tudását a XIII. századi életről, és Tamara Mazzeinek, aki segített összerakni Alais de Béthune és William de Forz bonyolult témáját.

Ügynököm, Carole Blake mindig mellettem áll, és én hálásan köszönöm értem tett erőfeszítéseit és baráti támogatását. Köszönet illeti kedves szerkesztőimet, Barbara Danielt, Joanne Dickinsont és Sheena-Margot Lavelle-t a Little, Brownnál. És köszönet Richenad Toddnak is, akinek nem kis fejfájásába kerülhetett rendbe rakni a számtalan kéziratomban elszórt, kusza dátumokat és évszakokat.

A világhálón köszönöm a Penmanreview tagjainak és a Friends and Writers közösségnek a támogatást, a barátságot és a vidámságot. Nem sok olyan hely van, ahol egy író Thomas Becket alsóneműjéről elmélkedhet anélkül, hogy bolondnak néznék!

A világhálón kívül pedig szeretettel köszönöm férjemnek, Rogernek, hogy ő az én biztonságos kikötőm, és hogy megadja nekem a teret, amire az íráshoz szükségem van.

Első fejezet

Longueville vára, Normandia, 1197 tavasza

ISABELLE DE CLARE, LEINSTER ÉS STRIGUIL GRÓFNŐJE, Richárd király marsalljának felesége negyedik gyermekével vajúdott.

– Farával előre érkezik! – közölte a bábaasszony, majd megtörölte a kezét, miután a vajúdo anyát megvizsgálta. – És bizonyára fiú lesz, mert mindig azokkal van a baj.

Isabelle behunyta a szemét, és a feltornyozott párnáknak támaszkodott. A délelőtt során egyre sűrűsödtek és erősödtek a fájások. A cselédek kibontották a grófnő hajfonatait, hogy semmi megkötött dolog ne legyen a közelében, ami megköthetné a gyermeket a méhében. A dús, aranyszőke fürtök Isabelle vállára, tejtől duzzadó kebleire és gömbölyödő hasára omlottak.

A baba máris késésben volt. A gróf remélte, hogy otthon lehet legifjabb gyermeke születésekor, de tíz napja már, hogy háborúba kellett indulnia. Búcsúcsókot is csak karnyújtásnyi távolságban válthatott hitvesével, akinek hasa hegyként meredt közéjük. Május havában jártak. Ha az asszony túléli a szülést, a férfi pedig a nyári hadjáratot,

akkor ősszel találkozhatnak ismét. Jelenleg a férfi a királlyal együtt valahol Beauvaisis-nél járhatott, az asszony pedig azt kívánta, bár csak ő is valahol máshol járna, bárhol, csak el innen, el a levegőtlen hálókamrából, el a szülés fájdalmai elől.

Az újabb fájás a gerince tövénél kezdődött, és egészen összerántotta a méhét. A fájdalom szaggatta a testét, összeszorított foggal nyögött.

– Mindig fájdalmasabb, ha farral előre jönnek a világra. – A bába fürkészően nézett Isabelle-re. – Nem az első gyermeked már. Tudod, milyen a szülés, de a farfekvéses gyermek érkezése mindig veszélyesebb. A fej bukkan elő utoljára, és ez nem jó a kicsinek. Imádkozz hát az áldott Szent Margit segítségéért! – A bába a festett faszobor felé intett, ami az ágy mellett, egy ládán állt, és fogadalmi gyertyák égtek körülötte.

– Mindennap imádkoztam hozzá, amióta csak megtudtam, hogy gyermeket várok – felelte Isabelle bosszúsan.

Azt nem tette hozzá, mennyire nem tekinti jutalomnak buzgalmáért, hogy a gyerek farfekvéses, ráadásul túl is hordta. Kezdett nagyon elege lenni a szoborból. Készítője szenteskedő ábrázatot faragott Szent Margitnak, már-már gúnyos kis vigyor ült az arcán.

A következő fájás szinte kettészakította Isabelle-t, és most már érezte, hogy nyomnia kell. A bába intett a segítő lánynak, és Isabelle combjai közé hajolt.

– Hívatni kell a káplánt, hogy azonnal megkeresztelje a gyermeket – mondta, de a hangja alig hallatszott a felemelt lepedő mögül. – Mi lesz a neve?

– Ha fiú, Gilbert, ha lány, Isabelle – nyögte Isabelle összeszorított foggal, és nyomott.

A fájás enyhült. A grófnő a párnáknak dőlve odaszólt az egyik cselédnek, hogy hívja Walter atyát, és kérje meg, várakozzon az elülső szobában.

A fájások csak jöttek és jöttek, egyre erősebben, most már fíkarcsnyi idő sem volt pihenni, úgy küzdött a teste, hogy világra hozhassa a gyermeket. Isabelle sírt és nyögött, a nyakán kidagadtak az erek, és olyan erősen szorította meg a segítője kezét, hogy megmaradt a nyoma.

Aztán hirtelen forróság öntötte el a combját, és a bába már nyúlt is oda.

– Ó! – mondta elégedetten. – Igazam volt, fiú a kicsike. Haha, micsoda kalapácsa van neki! Lássuk csak, életben tudjuk-e tartani, hogy hasznát is vegye! Nyomj erősen, úrnőm! Ne ilyen gyorsan, ne ilyen hamar. Csak finoman!

Isabelle az ajkába harapott, és megpróbálta leküzdeni az ingert, hogy erősen nyomjon. A bába megfogta a gyermek bokáját, és óvatosan húzta. Kibújt a felsőtest is, és a bába Isabelle hasa felé vont a kicsit. A szülőcsatornából előtűnt a száj és az orr, a bába megtisztította a vértől és a nyálkától, aztán nagyon figyelmesen, biztos kézzel, de óvatosan irányította a fej előbukkanását. Isabelle felkönyökölt, és nézte, ahogy a kisbaba fekszik a hasán, mint egy hajótörött, vízfelfúlt matróz. Szürkés-kék volt, és nem mocorgott. Isabelle rémülten kérdezte:

– Drágaságos Szent Margit, csak nem...?

A bábaasszony a bokájánál fogva felemelte a csecsemőt, kissé megrázta, és a fenekére ütött. A gyermek megrázkódott, nagy levegőt vett, és méltatlankodva felsírt, először bizonytalanul, aztán egyre erőteljesebben. A színe is kezdett egészséges rózsaszínre váltani.

Miután a gyermekbe visszatért az élet, a bába ráncos, mosolygó arca Isabelle felé fordult.

– Csak unszolni kellett egy kicsit – mondta. – De a biztonság kedvéért jöjjen csak a pap, és keresztelje meg. – Azzal meleg törülközőbe csavarta, és Isabelle karjába helyezte a fiúcskát.

Most, hogy a köldökzsinórt már elvágták, és a méhlepényt is elvittek eltemetni, Isabelle csak nézte a fia születéstől gyűrött arcát, és aggódva figyelte a baba még mindig kapkodó lélegzését. A kis arcon kétkedő, kissé bosszús kifejezés ült, pihés szemöldökét összevonta. Kezecskejét ökölbe szorította, mintha harcra készülne a világ ellen, ahová olyan ellentmondást nem tűrően kirángatták.

– Gilbert – mondta halkán az anya. – Vajon apád mit szól majd hozzád?

Isabelle finoman rálehelte a csecsemő arcára, aztán a kezébe csúsztatta a mutatóujját, hadd szorongassa. Egy pillanat múlva felnézett a kisfiáról a hálószobája ablakára; mintha képkeretben kéklene az ég. A megpróbáltatásnak vége, hála istennek; ha a gyermekágyi láz is elkerüli, hamarosan talpra állhat. Szent Margitnak hálát ad majd egy felajánlással, aztán elcsomagolja a ládájába, és elő se veszi, míg újra szükség nem lesz rá. Mostantól férje biztonságáért fog imádkozni, azért, hogy Isten épen és egészségben hazaküldje őt hozzá és újszülött fiához.

Milli várának ostroma nem alakult jól, mi több, eddig teljesen sikertelen volt. William Marshal összehúzott szemmel figyelte az árkon túli várfalat, és magában káromkodott.

A hűbéresek és a katonák fáradságot nem kímélve kapaszkodtak fel az ostromlétrákon, akár egy sereg hangya egy faágon. Sok létrát támasztottak ugyanarra a falszakaszra, és Richárd király serege

mindent megtett, hogy a várat elfoglalják, és elvegyék a lázadó várkapitánytól.

– Az isten szerelmére, siessetek! – kiáltotta Jean D’Earley, William hajdani fegyverhordozója, aki immár maga is lovag volt William csapatában. Most egyik lábáról a másikra állt izgalmában, a szája szélét rágta, és ökölbe szorította a kezét.

A várvédők mindenáron igyekeztek addig ellökni a létrákat a falaktól, amíg még nem jutottak túl magasra a katonák, mert ha magasabbra ért az ellenség, a súlytól már nem lehet eltaszítani a létrákat. A támadókra csak úgy záporoztak a számszeríjak és újak nyilai, a kihégyezett karók és a kötömbök. Akiket eltaláltak, azok a létráról az árokba zuhantak, volt, aki csendben, volt, aki ordítva.

– Krisztus irgalmazzon, le fogják taszítani! – hördült fel Jean, amikor a védőknek sikerült feszítővasat erőltetniük az egyik létra és a fal közé, és tolni kezdték.

– A pajzsomat! – intett baljával William a fegyverhordozójának.

A létra oldalra csúszott és eldőlt, a rajta kapaszkodó katonák az árokpartra és az árokba zuhantak. A csatazajt túlharsogták a megcsonkított, sérült áldozatok vérfagyasztó kiáltásai. Néhány szerencsés kikecmergett és biztonságos távolságba sántikált, de az ostromlétra törött maradványai alatt sokan vívták haláltusájukat. A falakon diadalüvöltés harsant, és újabb halálos záporban zúdultak a lövedékek az ostromlók fejére.

William a karjára erősítette pajzsát. A legendás zöld és arany Marshal-címer szembefordult az ostromlott falakkal, a festett, vörös oroslán vérszomjasan ágaskodott rajta. Cselekedni kellett, még hozzá gyorsan. Ha nem sikerül feljutni a falakra, akkor két lehetőség marad: vagy ki kell éheztetni az ostromlott fattyakat, vagy nincs más hátra, mint feladni az ostromot és a büszkeséget, s elvonulni a

várfalak alól... Richárd királynak azonban egyikhez sem volt türelme, sem hajlandósága. Nem várhatott, és nem is veszíthetett. William a töltés felé pillantott, ahol a királyi lobogó lengett. A szélfúttá vörös-arany zászló alatt Richárd király egyik kezével dús, vörösesbarna szakállát vakarta, másik kezével élénken gesztikulálva magyarázott valamit Mercadier-nek, a zsoldos sereg vezérének.

Az árkon átívelő, deszkákból eszkábált hídon egy csapat hűbéres és katona rohant át, új ostromlétrával felszerelve. A falról nyílzápor zúdult rájuk. A legtöbb nyílvesző nem ért célba, vagy lepatant a pajzsokról, az egyik harcost azonban mellkason találta egy számszeríj lövedéke, egy másiknak pedig egy parittyakő zúzta össze a kezét. Ám a többieket ez nem rémítette meg. Az árokpart puha talajába rögzítették a létra egyik végét, a másikat pedig a várfal tetejére csapták.

Egy flamand lovag, Guy de la Bruiere csapata óriási erőfeszítéssel már majdnem sikert aratott, és a bástyának azon a részén nagy sürgölődés támadt. William elvette elől nyitott sisakját a fegyverhordozójától, feltette a fejére, és megigazította, hogy az orrát védő acéllap kényelmesen helyezkedjen el.

– Teringettét, a kurafiaknál csákány van! – köpött egyet Jean.

William szitkozódott. Két védő hajolt ki egy lőrésen, és egy hatalmas csákányt lóbáltak, eltökélve, hogy minél több áldozatot szedjenek le vele. William látta, amint a csákány vascsőre beleakad de la Bruiere köpenyébe, és készül leszedni a férfit a létra fokáról. A túlterhelt lajtorja baljósan rezgett a kőfalnak támasztva, és nagy volt a veszélye, hogy lezuhan, bele az árokba, akár az előző ostromlétra.

William parancsolóan jelt adott lovagjainak. Pajzsát maga elé tartva átfutott a deszkahídon, és elkezdett felkapaszkodni az árokpart-ra állított új létrán. Félreparancsolta a hűbérest, aki épp felmászni

készült, és már az első fokon állt. Helyette maga William indult fel- felé, mit sem törődve azzal, hogy a vár védői mit tesznek odafent, és hogy talán letaszítják a létrát, vele együtt. Be kell venni a bástyát, és úrrá lenni a helyzeten, mielőtt kudarcot vallanak.

Érezte, hogy mögötte is másznak, a létra rezgett, a katonák súlya azonban stabilabbá tette. Mindegyikük élete kockán forgott, a sajátja is. Csak a saját lélegzetét hallotta, ami a csatazajt is elnyomta a fülében. Nem nézett le, egyre feljebb kapaszkodott, erősen markolta a kemény vasat, érezte csizmája alatt a létra fokait. Fogódzás, lépés, fogódzás, lépés. Egyre közelebb. Mindjárt célba ér. Ahogy arra William felkészült, a létravas megremegett a kezében, és összeszorult a gyomra, amikor ráébredt, hogy a védőknek mindjárt sikerül letaszítaniuk a létrát a falról. Ez csak még nagyobb erőfeszítésre sarkallta, égett tőle a tüdeje. Felért a létra legfelső fokára, a lőrés felé ugrott, megkapaszkodott, és kilépett a fal mentén húzódó gyilokjáróra. Pajzsával félresöpörte a katonákat, akik a létra körül munkálkodtak, majd kivonta a kardját.

Zihálva megküzdött egy lándzsával hadonászó harcossal, majd legyőzött egy másikat, aki vadul döfködött felé egy kihegyezett fúróval. Oldalra pillantva látta, hogy emberei már a gyilokjáróra értek. William rájuk hagyta, hogy elbánjanak ott a védőkkel, és a csákányosok felé rohant. Valaki karddal sújtott az arca felé, de William kivédte a pajzsával, kardjának egyetlen suhintásával pedig megölt egy másik katonát. Jean D'Earley lihegve küzdött egy pallost forgató katonával. A létrán de la Bruiere-nek sikerült magát kiszabadítania a csákányra akadt köpenyéből. Feljutott a bástyára, és most a kardjával vagdalkozott.

A falakon forrt a küzdelem, mint üstben a víz. Milli serege elszántan próbálta kiebrudalni a támadókat. Egy újabb létra zuhant az

árokba, de a helyére két másik került a falakra. William látta, hogy tőle jobbra Jean, balra pedig zászlóhordozója, Mallard harcol teljes erőbedobással.

– Marshal! – ordította el magát néha Mallard. – Isten Marshallal van!

A kiáltásra William hangtalanul felnevetett, mert észrevette, hogy Milli várura, Guillaume de Monceaux is megérkezett a bástyára, hogy emberei élén harcoljon. Isten ennél nagyobb segítséget nem is adhatott volna.

– Marshal! – üvöltötte William Mallard felé, aztán úgy vetette rá magát Milli várurára, mintha egy fűrge és elszánt ifjú lovag lenne, akinek még meg kell alapoznia a hírnevét, nem pedig egy tapasztalt veterán, aki valójában volt. Monceaux döbbenettől tágra nyílt szemmel bámulta. Maga elé vonta a pajzsát, de William félresöpörte, mint egy legyet a tányéjról, és jobb kezével teljes erőből a várúr sisakjára sújtott kardjával. A penge a legnemesebb kölni acélból készült, áthatította a sisakot és az alatta lévő béléses sapkát, és felsértette Monceaux fejét. Az ütés erejétől a várúr William lába elé zuhant, mint egy zsák, William pedig kirántotta Monceaux kezéből a kardot, és ráült, hogy ne tudjon felkelni. Meg aztán egy kis szusszanásra is szüksége volt most, hogy a létrán feljutott és hőiesen küzdött a falon.

A harc tombolt körülöttük, a védők megpróbálták elérni és megmenteni várnagyukat, de Jean, Mallard és Marshal lovagjai a flamandok segítségével visszatartották őket. A védőknek rá kellett döbenniük, hogy veszítettek. Egyre többen tették le a fegyvert és adták meg magukat. Mallard diadalmasan meglengette William lobogóját, és a fal mentén válaszként fellobogtak Anglia leopárdos zászlói.

Monceaux kezdett elkékölni. William talpra állt és odébb lépett, de kardja hegyét foglya torkának szegezve tartotta.

– Az úristen valagát, Marshal, mi a hétszentséget műveltél?! – zengett fel egy mély, acélosan csengő hang.

– Felség? – William megfordult, meghajolt, majd kérdően nézett a királyra. Richárd arca vörös volt a sisak alatt, izzadság csordogált rajta. Zöldeskék szemében a csata tüze csillogott, és mint mindig, most is csak egy hajszál választotta el nála a multságot a haragtól, nehéz volt hát megítélni, milyen kedvében van. Mögötte állt a zsoldosok kapitánya, Mercadier, aki páncélkesztyűs keze mögé rejtette vigyorát, úgy figyelte a jelenetet.

– Parancsnok vagy, nem valami hírnévre vadászó ifjonc. Miért nem maradtál a háttérben, és hagytad meg a hősködést a fiataloknak, mint ezek itt? – A király parancsolóan intett Jean D’Earley felé, aki tátott szájjal figyelve törölte a pengéjét egy elesett védő köpenyébe.

William sértődötten kihúzta magát.

– Felség, a támadás sikertelennek indult. Parancsnokként a cselekvés mellett döntöttem. Tiéd a vár, a várnagy megadta magát felségednek. – Nem tette hozzá, hogy a királynak éppenséggel nem lenne joga számon kérni, hiszen Richárd híres volt arról, hogy ütközetben emberei élén lovagolt. – Különben sem vagyok még olyan vén, hogy ne tudnám felmérni az erőmet.

Richárd morgott valamit, majd a várnagyra pillantott, akinek William továbbra is a torkának szegezte a kardját.

– Láttam ám, hogy ráültél! – jelentette ki a király, és szigorú arcán halvány mosoly jelent meg. – Ez vagy azt jelenti, hogy meg akartad tartani magadnak a váltságdíja jogát, vagy azt, hogy túl fáradt voltál talpon maradni.

– Vagy azt, hogy harcképtelennek nyilvánítottam – felelt nyugodtan William. – Egy jó hadvezér egyszerre több dolgot is képes cselekedni.

Richárd bosszúsága elpárolgott, és most már nyíltan kiült arcára a mosoly.

– Ezzel nem szállok vitába, Marshal. Nagy tettet hajtottál végre, és jogod van a várnagy váltságdíjához. Akkor is neked ítélném, ha tízszer annyi lenne, mint amennyit kapni fogsz érte. Viszont nagyra becsülöm tanácsaidat, ezért nem tetszik, hogy ilyen felelőtlen kockázatot vállalsz. A feleséged még túl fiatal ahhoz, hogy megövezgyüljön, a fiaidnak apa kell. Ha történne veled valami, sosem bocsátanak meg nekem. A grófnő ír temperamentuma igencsak tüzes.

Most már William is mosolygott.

– Isabelle kezes kis bárány, ha tudja az ember, hogyan bánjon vele – mondta.

– És akárcsak az anyám, ha provokálják, megcsíp, mint egy darázs – vágta rá Richárd, és nevetgélve továbbment. Mercadier összefont karral követte, de William előtt megállt, és kajánul csillogott a fekete szeme.

– Amikor a király meglátta, hogy kapaszkodsz felfelé a létrán, majd' megpukkadt mérgében – mondta fojtott hangon, hogy Richárd meg ne hallja. – Ha dühös rád, az azért van, mert ő is látta, ahogy de la Bruiere fickándozik a csákyán, mint hal a horgon, és ő is a segítségére akart sietni, de megelőzted. Le kellett fognunk. Nem akartuk megkockáztatni, hogy mindketten veszélybe sodorjátok az életeteket az ostromlétrán. Amikor látta, hogy fent vagy, már nem tudtuk megállítani.

– Inkább én tegyem kockára az életem, mint a király.

– Neki erről más a véleménye – mondta Mercadier, aztán biccentett William felé, és ura után sietett.

William a hüvelyébe dugta a kardját. Igen határozottan válaszolt Richárdnak, ám az embert próbáló küzdelem után nagyon is érezte,

hogy sajog minden tagja, és hogy bizony hamarosan ötven esztendeje él már e világon. Megborzongott a hideg verejtéktől. Lehajolt, és felsegítette a kába várnagyot. Mallard gondjaira bízta, és meghagyta a lovagnak, hogy ügyeljen rá, de legyen vele udvarias, és a fejsérülését lássa el. Amikor megfordult, ott állt Jean egy kupa borral és szándékosan közömbös arckifejezéssel.

William hálásan elvette a bort, szomját oltotta, száját fegyverkabátja ujjába törölte.

– Miután lovaggá ütöttek, zöldfülű ifjoncként részt vettem egy utcai harcban Drincournál – tűnődött. – A parancsnok azt mondta, maradjak hátul, engedjem, hogy a tapasztalt lovagok vívják a csatát. Azt mondta, túl fiatal vagyok, csak láb alatt lennék, de nem hallgattam rá, és az élen küzdöttem. – Kissé oldalra dőlve állt, bal kezét kardja markolatán nyugtatta, és újra ivott a kupából, most már lassabban. – Elvesztettem a lovamat, a vállam megsebesült, ráadásul el is szegényedtem, mert nem követeltem váltságdíjat a legyőzött lovagoktól. De győztünk, és túléltem, hogy elmesélhessem. – Önmagát kinevetve tette hozzá: – Akkor még a hátsómon volt a tojásbéj, most meg már túl vén vagyok, hogy megváltozzam.

– Ebbe nem szólok bele, majd a grófnő megteszi – mondta Jean rezzenéstelen arccal.

William felnevetett, és elindult a külső várfalhoz vezető lépcsősor felé.

– A grófnő elevenen meg fog nyúzni engem, ha megtudja, mi történt ma – szólt hátra a válla fölött. – Szólj az embereknek, hogy tartózkodjanak a nagyotmondástól az érdekemben.

– Megteszem, ami tőlem telik – felelte Jean szomorkás mosollyal.

Isabelle befejezte az utolsó öltést a vászondarabkán, amin dolgozott. Megkötötte a fonalat, majd elvágta kicsi ezüstollójával.

– Tessék – mondta izgó-mozgó, hároméves kislányának. – Elkészült. Mit szólsz hozzá?

Mahelt arcocskája felderült, amikor elvette anyjától az apró játék pólyás babát. Akkorka volt, mint egy férfi hüvelykujja, fából farigcsálták, és a szövőszék melletti kosárból csent gyapjúval tömték ki, majd vászonba pólyálták.

– Köszönöm! – Mahelt cuppanós csókot nyomott anyja arcára, megölelte, megszorongatta, majd visszasietett a sarokba, ahol a bábockáival játszott. Isabelle gyengéden megmosolyogta. Mahelt még csak apró gyerek volt, de máris anyáskodó, gondoskodó lélek, ugyanannyira elhivatott, amennyire a bátyjai elkötelezettek voltak a lovagi küzdőszellem iránt. Volt egy puha anyagból készített rongybabája, és állandóan azt dajkálta. Ez az új kis játék a bábocká „család” része volt, melyben minden családtag akkora volt csak, mint egy sátorcövek. Egy apró, faragott ládikában laktak Mahelt rácsos kiságya mellett, és a lányka mindennap játszott velük. Csacsogott nekik, mint egy kismadár, és történeteket talált ki róluk. Csak akkor hanyagolta el őket egy kicsit, amikor megszületett az öccse. Gilbertért egészen odavolt, de amikor az újdonság varázsa alábbhagyott, visszatért a bábockákhoz is. Most a mama bábocká karjába tette a babát. A mama rózsaszínű ruhát viselt, és hosszú, aranyszín hajfonatai voltak, akárcsak Isabelle-nek.

A grófnő lesöpörte öléből a cérnavegeket, felkelt, és odament megnézni, mit csinál a lassan öt hónapos Gilbert. A nehéz szülés ellenére a fiúcska kicsattanóan egészséges és igen jó kedélyű gyermek volt. Ha jóllakott, száraz pólyában volt és eleget játszottak vele, cseppet sem volt követelőző, nem úgy, mint a bátyjai, akik hat- és hétévesen

már örökké tele voltak energiával, és mindenféle csínnyel töltötték napjaikat, kora reggeltől késő estig. Főként Richárd volt élénk gyerekek, Isabelle most is hallotta a hangját a nyitott ablaktáblákon át; izgatottan kiabált, fivére pedig azonnal visszakiabált neki.

Isabelle összevonta a szemöldökét. A fiúk bizonyára korán fejezték be aznap a vívóleckéket, vagy az is lehet, hogy Eustace, a tanítójuk, engedte őket futkosni egy kicsit. Ekkor nevető férfihang hallatszott. Nem Eustace volt az, és a grófnő szíve nagyot dobbant, még a lélegzete is elakadt. Az ívelt ablakhoz futott, és kinézett. Eustace a gyeppen állt, kezét csípőre téve szélesen vigyorgott, ahogy kis tanítványai fürgén támadták fa gyakorló kardjukkal az apjukat és Jean D'Earley-t. Mögöttük ott sorakoztak a Marsal-kíséret lovagjai és hűbéresei. A nagyterem felé igyekeztek, pajzsaik a hátukra vetve, kezük tele málhával és felszereléssel.

Isabelle összeszedte magát, eljött az ablak mellől, és parancsokat kezdett osztani az asszonynépnek. Nem tudta, nevensen-e vagy haragudjon, amiért William nem küldött hírnököt, hogy érkezéséről értesítse, hanem egyszerűen fogta magát, és meglepetésként érkezett, mint az őszi szélvihar. Isabelle fürdővizet és ételt rendelt, aztán már szaladt is a nagyterem felé, útközben megigazítva fátylát és lesimítva ruháját.

Amikor kipirulva és levegőért kapkodva beért a toronyszobákból a nagyterembe, épp akkor vonult be William is, fiaival az oldalán. Tudta, hogy most minden pillantás rájuk szegeződik, ügyelt hát méltóságára, de a szeme csakis a férjét látta. Üdvözlésére sietett. William csizmáját és köpenyét belepte az út pora, ő maga viszont napbarnítottan tért haza a nyári hadjáratról. Izmos volt, erős, látszott rajta, hogy veszélyes ellenfél.

Meglátta feleségét, és elengedte a fiúkat.

– Menjetek! – mondta, és összeborzolta a hajukat. – Hadd köszöntsem illendően anyátokat.

A gyerekek egymást bökdösve félreálltak, William pedig Isabellehez lépett, jobb kezét kezébe fogta, és szertartásosan megcsókolta. Szakállat növesztett, amíg távol volt, és a bajsza csiklandozta Isabelle kezét, a pillantása pedig forrósággal árasztotta el szívét és ágyékát.

– Isten hozott itthon, férjuras! – felelte illedelmesen, de tekintetére forró pillantással válaszolt. – Ha küldött szólt volna, hogy várjam érkezésedet, méltóbb fogadtatásban részesülhetnél volna.

– Kár lett volna elrontani a meglepetést – mondta William, és elvette az üdvözlésként feléje nyújtott boros kupát a csatlóstól.

Ivott, ahogy illik, majd átnyújtotta Jean D’Earley-nek, aki kortyolt egyet, majd továbbadta a kíséret egyik lovagjának.

– Hát, a vacsora épp így meglepetés lesz, abból, ami épp akad a várbán – felelte Isabelle nevetve. Könnyűnek érezte magát, szinte megittasult férje jelenlététől. Hosszú távolléteik után mindig így volt. A szükségből megtagadott étvágy felszínre tört testileg és lelkiileg is.

– Bármit kapok, mennyei manna lesz, hiszen a harctéren csak patkányfark és főtt pondró jutott – kacsintott William a fiaira, és elindult a toronyba vezető lépcső felé.

A nagyteremben feleségek, kedvesek, gyerekek köszöntötték a hazatérő férfinépet. A vidáman ünneplő hangok örömmel töltötték meg a termet, ami oly sokáig kongott az ürességtől.

– Ilyen borzasztó volt? – kérdezte Isabelle.

– Néha igen – adott kitérő választ William.

Amikor belépett a toronyszobába, főhajtással viszonzta Isabelle hölgytársaságának köszönését, majd a bölcsőhöz sietett, hogy láthassa végre alvó fiát. A harcmezőn kapott hírt Gilbert születéséről

és keresztelőlőjéről. Egy harmadik fiú már biztosan a vérvonal fennmaradását jelenti.

– Mindenkit megrémített a csibész. Farral előre érkezett, attól féltünk, bele is hal, de azóta más baj sosem volt vele, olyan, mint egy kis angyal. – Isabelle is odalépett, hogy megszemlélje a gyermeket. – Abból, amit hallottam arról, hogy milyen fegyverhordozó voltál egykor, rád hasonlít.

William kérdően nézett.

– Ezt hogy értsem?

– Azt mondják, mást sem tettél, csak aludtál és lakmározttál, el is neveztek Haspóknak.

– Ez nem igazság! – tiltakozott William. – Persze, szerettem én a jó falatokat, aludtam is, ha hagytak, de az ifjak már csak ilyenek. Meg kellett dolgoznom mindenért!

– Ettől még illik rá a név. Egy foga már kibújt, és a kását már meg-eszi. – Pillái alól a grófnő a férjére nézett. – A múlt héten fogadtam mellé szoptatót dajkát.

William nem felelt, de a teste annál inkább. Isabelle mindig maga szoptatta a gyermekeiket legalább egy kis ideig. Örömmel, s egyben anyai kötelességnek is tartotta ezt. A gyermekek is de Clare vérből származtak, illő volt hát, hogy ez a forrás táplálja őket legalább addig, míg el nem kezdtek némi szilárdabb táplálékot is elfogadni. Az Egyház azonban azt tanította, hogy szoptatót asszonynak házasságot elnie tilalmas. Persze William és felesége néha fittyet hánytak erre a tilalomra, de ez nem pikáns pillanatokat, hanem büntudatot hozott nászágyukba. Megkönnyebbülés volt, amikor eljött az ideje szoptatót dajkát fogadni, főként egy ilyen hosszú, száraz nyár után.

William érezte, hogy valaki ott áll mellette, és lepillantva hároméves kislánya komoly tekintetében nézett. A kislány a száját rágcsálta,

mintha nem lett volna biztos benne, ki is ez az ember, és mit szóljon hozzá. William leguggolt, hogy szemtől szembe legyen vele. Maheltnek sötét szeme volt, mint az apjának, és fényes, vörösesbarna haja. Az orrocskáján szeplők táncoltak, és maszatos volt az álla. William gyengéden letörölte.

– No, és hogy van a kisasszony? – kérdezte a lányát ünnepélyesen.

Mahelt grimaszt vágott, és vihogott. Megmutatta apjának néhány bábockáját, azt a kettőt is, amiket még nem láthatott: a pólyást és a lovagot zöld és arany köpönyeggel és pajzzsal.

– Ez ki? – kérdezte William

– Te! – felelte a lánya, és úgy nézett rá, mint valami féleszűre.

– Azt hittem, rólam már van egy.

– Igen, de az olyan, amikor itthon vagy, papa. Ez olyan, amikor elmész. Mama legközelebb királyt fog csinálni.

William az ajkába harapott, hogy fel ne nevesen, de egyszerűsmind el is szomorodott kicsit. A karjaiba vette a gyermeket.

– Látod, már itthon is vagyok, szívecském.

– Igen, de megint el fogsz menni – pödörgette apja tunikájának nyakán a hímzett szegélyt Mahelt.

– Az majd csak soká lesz... bőven marad idő arra, hogy királyokat, királynékat és hercegeket csináljunk.

– És babát is? – kérdezte tágra nyílt szemmel a lányka.

Az apja zavartan krárogott.

– Hát, erről anyádat kell megkérdezned – vigyorgott a feleségére.

William törülközőt tekert a dereka köré, és kilépett a fürdőből. Isabelle megtörölgette a felsőtestét, és alaposan szemügyre vette. Volt jó pár ifjúkori sebhely, amiket még lovagi tornákon, majd csatákban szerzett, bár a hírnevéhez képest nem hagytak túl sok nyomot a

régi ütökzetek. De Isabelle aggódva fedezett fel újabbakat is, leginkább véraláfutásokat, amik már sárgásra halványodtak. Mivel William akkoriban már vezéri rangban volt, nem lett volna szabad olyan helyzetbe kerülnie, ahol megsérülhet.

– Mi az? – kérdezte gyanakvóan, ahogy a felesége a háta mögül elébe került.

– Rémséges történeteket hallottunk Milli ostromáról. – Isabelle a törülközőt egy cseléd kezébe nyomta, és összefonta a karját. – Azt mondták, átrohantál az árkon, vezetted a rohamot a létrán, és egyedül csatároztlál a gyilokjárón.

William vállat volt.

– Szerelmem, tudhatnád már, hogy szóbeszédre ne hallgass.

– Attól függ, ki mondja. Egyik saját hírnököm járt a táborban, maga volt szemtanúja az esetnek, márpedig őt igazán szavahihetőnek tartom.

William átölelte felesége derekát, és csuromvizesen magához húzta.

– Nem vagyok még aggastyán, sem a király, sem a hitvesem nem tarthat karámban.

Isabelle egyik tenyerét a férje mellkasára tette, a másik kezével megsimogatta a frissen borotvált arcát. Jól látszott a szakáll körvonala, mert ott nem fogta meg bőrét a nap.

– Ez eszembe sem jutna, de a biztonságodért aggódom. És amúgy is... – tette hozzá pajkosan – ...amikor a vén csatalovakat karámba zárják, az többnyire azért van, hogy csődörködjenek.

William összehúzta a szemét.

– A jó lovak helytállnak a csatamezőn és a kancák közt is. – Az ágy felé intett. – Csak húzd össze a függönyöket, és bebizonyítom.

Isabelle nevetett, és elpirult, tudván, hogy a gyerekek és a vigyorgó, tágra nyílt szemű szolgák a közelükben vannak.

– Ott a bizonyíték mindkettőre – mutatott Gilbert bölcsőjére, és a többi gyerekükre pillantott, akik körbe-körbe kergetőztek a szobában, annyira odavoltak az örömtől, hogy apjuk és kísérete otthon van. Isabelle óvatosan végigsimította a véraláfutásokat. A törülköző nemigen rejtegette, hogy férjének máris módjában állna bizonyítani. Ezt azonban egyelőre szemérmesen elleplezték a tűz mellett melegedő ruhái: bő vászonalsó, harisnya és puha, sötétkék gyapjútunika. William pillantása azonban azt ígérte, hogy erre a kérdésre még visszatérnek egy alkalmasabb és ráérősebb pillanatban. Isabelle várakozásteljesen megbizsergett.

– Elfoglaltuk Millit és foglyul ejtettük Beauvais püspökét. Richárd felettébb elégedett. – William leült, hogy igyon egy kis bort és egyen egy tányér mézes süteményt. – Legalábbis egyelőre. Persze megint elfogyott a pénze, de ez nem újdonság. Azon morfondírozik, hogy megemeli az adókat Angliában, így több bevételhez jut. Gondolom, a kancellár mindent megtesz majd, hogy ez így is legyen.

Isabelle gondolatban eltervezte, hogy beszél intézőikkel és jegyzőikkel. Ő és férje mindig megfizették az adókat, sőt, kicsit többet is, mint amennyi kötelességük lett volna, mert hasznosnak bizonyult a király kegyében állni. Gyakran előfordult, hogy saját jövedelmükből kölcsönöztek Richárdnak, de ez nem jelentett gondot számukra, mert élelmeseek voltak, és jól kézben tartották pénzügyeiket, s érdekeiket is. Jól jött, hogy angliai jövedelmük java a Marcher birtok gyapjából származott, melyből a flamand szövőszékeknek sosem volt elég.

William a térdére ültette Maheltet, és megosztott vele egy süteményt.

– János herceg igen kitett magáért – jegyezte meg.

Isabelle önkéntelenül is rosszállóan csettintett.

– Mama nem szereti János herceget – jelentette ki a hétéves Will, aki figyelemmel kísérte szülei párbeszédét, és tudattalanul is magába szívta a legapróbb rezdüléseket is. – Azt mondja, a hermelinbundában is csak menyét a menyét.

William újabb süteményt vett.

– Anyád joggal óvatos – mondta. Hangja nyugodt volt, de figyelmeztető pillantást vetett feleségére. Amikor újra megszólalt, szavai hitvesének is szóltak, nem csak fiának. – Jelen pillanatban nincs vitám a herceggel. És amúgy is, ő a királyunk fivére.

– Te szereted? – kérdezte Will a gyerekek szokimondásával.

William lenyalta a mézet az ujjáról.

– János herceg jó hadvezér, és este a tábornotűz mellett kellemes társaság.

Isabelle érezte, hogy ez kitérő válasz. Tudta, hogy William és Richárd jól tudnak együttműködni, és minden múltbeli kis viszályuk ellenére viszonyuk kölcsönös bizalmon alapult. William kedvelte Richárdot, Jánost viszont már kevésbé, és bizalma sem volt iránta.

Isabelle viszont kifejezetten ki nem állhatta Jánost. Néha azt gondolta, hogy ha maga a Sátán jönne el a földre jóképű, megnyerő férfi formájában, akkor bizonyára épp olyan lenne, mint Őfelsége öccse.

– János herceg a király örököse – tette hozzá némi hangsúllyal William. – Egy nap trónra kerülhet. És ő a mi hűbérurunk édesanyád írországi földjein.

Isabelle nem akart veszekedni alig egy órával férje hazatérte után, így hát inkább nem szólt semmit, csak a cselédekkel pörölt, hogy vigyék ki a fürdővizet és a málha szennyését. Az írországi földek kérdése fájó pont volt, amit csakis idő és erőfeszítés oldhatott

TETSZIK? MI IS NAGYON SZERETJÜK.

Szívből ajánljuk,
ha öröme és felszabadult percekre vágysz!

**Már rendelhető!
ÉLVEZD MIHAMARABB!**

**MOST
KEDVEZMÉNNYEL**

lehet a tiéd!

[Megnézem.](#)

NE HAGYD KI!

Rendeld meg most a kiadónál!

Még több jó könyv

megjelenését támogatom veled.

[Imádom a jó könyveket. Kérem máris!](#)

meg... idő és erőfeszítés, amit William Richárd királynak szentelt, és Normandiának.

Az ablaktáblák kizárták az éjszakát. A baldachinos ágyra akasztott lámpás adott annyi fényt, hogy a félhomályban láthassák egymás vágyát és gyönyörét. Isabelle magához ölelte Williamet, élvezte a teste közelségét, az egybeolvadást. A férfi szíve hevesen vert, a lélegzete szapora volt, percekkel korábban minden porcikája megfeszült, most lassan ellazult.

Nyolc éve voltak házасok; némely együttlétük még a többinél is jobb volt, és most, a hosszú távollét éhsége után ez is egy ilyen alkalomnak bizonyult.

– Elég bizonyíték? – lihegett William Isabelle nyakába.

Isabelle kinyújtózott.

– Bizonyítéknak épp bizonyíték – felelte érzéki suttagással –, de hogy elég-e...

– Csak nem kihívásnak szánod?

– És ha igen?

William a felesége nyakát csókolgatta.

– Elég erős vagyok, hogy felrohanjak az ostromlétrán, és marad elég erőm a hadjáratra is.

Isabelle felkacagott.

– Ez talán igaz, de én méltó ellenfél vagyok ám! – felelte, élvezve az évődést.

William az oldalára fordult, magával húzva az asszonyt.

– Ó, Isabelle... – suttagta gyengéden, és megsimogatta sűrű, szőke haját. – Mindennap hálát adok az Úrnak értetek.

– Én is... és épp ezért aggódom miattad.